

Projekt

»Izvedba definiranja ponudbe in postavitve kriterijev za ponudnike okolju prijaznih didaktičnih kmetij ter postavitve modela upravljanja didaktične kmetije in kompetentnega centra na območju lokalne razvojne strategije TOTI LAS.«

Akronim projekta

»DIKMET_in_KC«

Spletna stran projekta

<http://www.ektc.si/pages/si/projekti/toti-las/dikmet.php?lang=SI>

Partnerji projekta

Evropski kulturni in tehnološki center Maribor

Dragica Marinič, direktorica, vodja projekta
mag. Zdenka Kresnik in Monika Gabrijan, strokovni sodelavki projekta

e-pošta: dragica.marinic@ektc.si; zdenka.kresnik@ektc.si;
monika.gabrijan@ektc.si
spletna stran: <http://www.ektc.si>

Društvo za kulturo, turizem, šport in razvoj »Štibl« Pesnica

Zdravko Eder, koordinator projekta
e-pošta: stibl.eder@gmail.com

Vedoma, Zavod za razvoj znanja in podjetništva

Olga Pregl, direktorica, koordinatorica projekta
e-pošta: olga.pregl@siol.net
spletna stran: <http://www.vedoma.si>

Trajanje projekta

Od 1. septembra 2010 do 15. oktobra 2011.

Namen projekta

Je definiranje ponudbe in postavitve kriterijev za ponudnike okolju prijaznih didaktičnih kmetij ter vzpostavitve modela upravljanja didaktične kmetije in kompetentnega centra na območju lokalne razvojne strategije TOTI LAS, ki zajema območje petih občin: Duplek, Kungota, Maribor, Pesnica in Šentilj.

S projektom omogočamo:

- razvoj novih praks,
- inovativni pristop do didaktične kmetije in k njej pripadajoče celostne ponudbe,
- razumevanje in osvajanje koncepta didaktične kmetije ter modularno uvajanje.

Cilji projekta

➤ *Splošni (dolgoročni) cilji projekta:*

1. razviti in oblikovati novo ponudbo v gospodarskih dejavnostih na podeželju (turizem in izobraževanje) in prispevati k povečani osveščenosti prebivalstva in uporabnikov,
2. vzpostavitev inovativnega orodja za vključevanje naravne in kulturne dediščine v razvoj podeželja.

➤ *Specifični (kratkoročni) cilji projekta:*

1. vzpostavitev ponudbe in postavitve kriterijev za ponudnike okolju prijaznih didaktičnih kmetij na celotnem področju TOTI LAS,
2. prispevek k večji osveščenosti, informiranosti projektne ciljnih skupin, še posebno mladih, iz celotnega področja TOTI LAS na področju novih blagovnih znamk, mreženja, upravljanja in pomena interpretacije naravne, kulturne in žive dediščine,
3. vzpostavitev modela upravljanja didaktične kmetije z možnostjo delovanja kot umetniški rezidenčni center in kompetentnega centra za učinkovito delovanje didaktičnih kmetij,
4. dvig nivoja znanja, projektne ideje in vseživljenjskega učenja na podeželju,
5. izboljšanje sodelovanja, komunikacije in partnerstva med javnimi in nevladnimi organizacijami, deležniki oblasti (občinami) ter zasebniki (kmeti),
6. povečati osveščenost in promocije kulturnih in dediščinskih vrednot, ki vplivajo na kakovost življenja na podeželju, s poudarkom na mladih (zaposlitvene priložnosti).

Razjasnitev pojmov

➤ *Didaktična/učna kmetija*

V projektu uvajamo pojem didaktične/učne kmetije, ki jo definiramo kot kmetijo, ki svojo kmetijsko

dejavnost in proizvode dopolnjuje z dopolnilnimi dejavnostmi, ki temeljijo na didaktičnih pristopih v obliki izobraževalnih programov. Z izvajanjem teh programov didaktična kmetija postane prostor srečevanja in komunikacije, izobraževanja in usposabljanja, most in mediator med obiskovalci kmetije - izobraževalnimi institucijami in podeželskim svetom. Takšen izobraževalni značaj postavlja kmetijo v novo vlogo: kmet kot lastnik postaja skrbnik (angl. "custodian"), ki popelje obiskovalce v svet podeželja, proizvodnje, različnih okusov, arom, vizualnih podob flore in favne, ki so povezane z vplivi letnih časov ter koreninami kulturne dediščine. Istočasno ustvarja zgodbo o običajih in tradicijah, o dediščini in kulturni identiteti.

➤ *Rezidenčni center*

Posamezne kmetije so izrazile interes, da se vključijo v mrežo ponudbe rezidenčnih umetniških centrov za gostujoče umetnike (angl. »Art residence«), s čemer bodo odprle vrata podeželja ob ohranjanju kulturne in naravne dediščine tudi svetu umetnosti.

➤ *Kompetenčni center*

Oblikovan model predstavlja strokovno pomoč kmetijam v območju TOTI LAS (in širše) in je vezni člen med didaktičnimi/učnimi kmetijami in izobraževalnimi (in drugimi strokovnimi) ustanovami in organizacijami.

Predvidene didaktične/učne kmetije na območju TOTI LAS

- Kmetija Eder,
- Methansova domačija – hiša,
- Kmetija Böhm,
- Ekološka kmetija Lenič,
- Ekološka kmetija Pohorka,
- Izletniška kmetija Slanič,
- Turistična kmetija Sirk,
- Turistična kmetija Kovačič,
- Konjeniška kmetija Frajzman Jožef,
- Kmetija Leber-Vračko.

Društvo za kulturo, turizem, šport in razvoj »ŠTIBL« Pesnica in kmetija Eder

Namen ustanovitve Društva za kulturo, turizem, šport in razvoj »ŠTIBL« Pesnica je bil združiti ljudi, ki jim naravna in kulturna dediščina ter lepo urejena krajina veliko pomenijo. V njem delujejo posamezniki, ki cenijo svoje korenine in verjamejo v lepo prihodnost ter želijo ohraniti dediščino predmetov in spoštujejo tradicijo, način življenja, obujajo ljudske običaje, kulinariko, šege in navade. Društvo omogoča združevanje ljudi, ki želijo živeti v čistem in zdravem okolju.

Kmetija Eder je ena izmed najstarejših kmečkih hiš v območju TOTI LAS, ki se nahaja na Gačniku v Pesniški dolini. Kmetija ima bogato zgodovino: v srednjem veku je bila občinska hiša z zaporno celico v kletnih prostorih, ki se je ohranila vse do današnjih dni. Posebno vrednost je kmetija pridobila z izgradnjo železnice leta 1864 skozi Pesnico pri Mariboru. Omembe vreden je tudi Edrov vodnjak.

Zaradi bogate zgodovine kmetije se je lastnik Zdravko Eder odločil, da bo aktivno pristopil k ohranjanju kulturne dediščine in k njeni revitalizaciji skozi etnološko zbirko »Štibl«, ki je v nastajanju, in že sedaj obsega več kot 250 m² površin. V zbirki je zbranih skoraj 1000 različnih predmetov, povezanih z življenjem in delom na podeželju v območju Slovenskih goric: na ogled so različna poljedelska orodja, stara prevozna sredstva, pripomočki za spravilo pridelkov in drugo. Na Edrovi kmetiji je ohranjenega tudi veliko starega pohištva, družinskega porcelana in starih knjig – najstarejša šteje več kot 150 let.

Ob etnološki zbirki kmetija nudi obiskovalcem, predvsem otrokom in mladim, prostor za učne delavnice in družabna srečanja ter delavnico za restavriranje zbranih predmetov. Prav tako kmetija ponuja obiskovalcem površine za sprostitev v naravi: ograjeno travnato igrišče za mali nogomet in odbojko, v zimskem času pa možnost smuke, sankanja in druge zimske radosti. Zelo vabljiva je še okolica kmetije, ki je obdana z listnatim gozdom, sadovnjakom starih sort in brajdami, med katerimi kraljuje potomka najstarejše trte na svetu z mariborskega Lenta. Obiskovalcem je prav tako omogočen sprehod po sprehajalni poti s klopki za počitek in občudovanje gričev Slovenskih goric in prečudovitega Pohorja.

Fotografije potencialnih didaktičnih kmetij

Kmetija Eder.

Methansova hiša.

Ekološka kmetija Lenič.

Ekološka kmetija Pohorka.

Izletniška kmetija Slanič.

Turistična kmetija Sirk.

Turistična kmetija Kovačič.

Kmetija Leber-Vračko.

Zloženska DIKMET

Založil: Društvo »Štibl« Pesnica

Zanj: Miran Eferl, predsednik društva, Zdravko Eder

Besedilo: EKTC Maribor, Zavod Vedoma, Društvo »Štibl« Pesnica

Fotografije: Arhiv EKTC Maribor

Naklada: 1.000 kom

September 2011

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA TOTI LAS

MESTNA OBČINA MARIBOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
URAD RS ZA MLADINO

Evropski Kulturni in
Tehnološki Center Maribor

Zavod za razvoj znanja in podjetništva
Šelincova ob Muri 190 E, 2215 Ceršak

DRUŠTVO ZA KULTURO,
TURIZEM, ŠPORT IN RAZVOJ
ŠTIBL PESNICA